



**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

emphyteota inferri poterit, licetia data nullo mō ul-
tra calum suum excedi debuit: & propterea cōcludi
potest ipsam emphyteotā ex tali locatione à iure suo
cecidisse non mō secundum iuris rigore, sed etiā at-
tenta iuris canonici aequitate, quā in casu nō Ant. in
c. cōl. 23. multū cōsiderat. ¶ Et quāvis Ioā. de Imo.
in d. c. pōnit. col. 9. & Bal. in auth. nisi. col. 3. C. ad Tre-
bel. nō videatur, q̄ emphyteota possit ad lōgū tps,
etiam quāto, locare, dūmodo locatio triginta an-
nos non excedat, tamen, ut dictū fuit in principio, cō-
trariū opinio est in contrarium, à qua in consulendo
non est recedendū, ad tradita p̄ Ioā. And. in c. 1. de cō-
fessat. Ex quibus omnibus cōcludendum putamus, q̄
hic Antonius emphyteota, q̄ re emphyteotica ad an-
nos undecim locauit cū pacto de francando rē p̄cise,
à iure suo cecidisse dicatur, & ita p̄ reuerēdisimū do-
minū Primicentū declarari poterit, cū negari non
possit, quā locatio hoc in casu absq̄ licetia dñi facta
dicatur, illam eo modo, quo facta reperitur cōsiderā-
do, ueluti supra fuit plenē demonstratum. Laus Deo.

SYMMAE.

Emphyteota, & emphyteota circa abusuū rei aequiparantur.
Forma tenentis, & illi seruutem imponere non possunt, alio
quin tenentis re abstantes sunt iure suo priuandi.

Emphyteota velut aucto potest formam rei mutare, & in hoc dif-
fert a usufructuario.

Emphyteota, qui cum iuramento promisit uti re arbitrio boni uiri,
non potest iura, & terminos manutene, nec sine re illa
transigere, mutando formam rei, nascendo cēnacula, partem do-
mum ad rem reducendo, & in suis propriis tigna, ferramen-
ta, & similia conuertendo, in periculum incidit, ac omni iure,
& omni re priuatur.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. sequen.

Emphyteota tenens solvere singulis annis cessando per unū annum
iure seruutem cessatur, quāuis aliis cessando per biennium,
iure seruutem cessatur.

Emphyteota, & usufructuarius non utentes re arbitrio boni uiri
prout iure suo, quando arbitrio boni uiri re uti cum iura-
mento promiserunt, aliā ad damna solum, & interesse possunt
conuenire.

Emphyteota potest seruutem rei emphyteotica imponere, &
usufructuaria à iure suo.

Emphyteota fundū uel ager, & superficiario posse constitui
potest iure suo.

Emphyteota potest irrequisito fisco uendi & alienari.

Emphyteota vendendo rem cum alio communem alienat, & à iure
suo priuatur.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

22 In decreto licet data fuerit potestas alienandi rem minoris, intelli-
gitur tamen cum alia iuris solemnitate requisita.

23 Auctoritas tutoris in alienatione, seu obligatione rerum minoris
debet in ipso actu, & non ante, uel post actum intervenire, nec
licentia, iussusque tutoris sufficient.

24 Testis extra capitula, & de alijs capitulis non contentis deponens
non probat, & suspectus redditur.

25 Auctoritas, & licentia differunt.

26 Tutorem dedisse licentiam, seu suam interposuisse auctoritatem,
per alios, quā per ipsum tutorem probari debet.

27 Testis transiens de suo interesse, et ad se reuocandū non est idoneus.

28 Locator, & venditor non possunt esse testes inter emptores, & cō-
ductores de ijs, quā tempore contractus facta fuerunt.

29 Emphyteota si rem, uel eius partē alienet, irrequisito domino, alie-
natio non tenet, & dominus potest rem uendicare.

E P I T O M E.

Emphyteota, qui cum iuramento promisit re arbi-
trio boni uiri uti, rē cōseruare, iura, & terminos ma-
nutenere, nec sine illa deuastari, mutando formam
rei adeo, ut res deterior efficiatur, seruutē illi impo-
nendo, & rem communem cum alio extraneo diui-
dendo absque consensu domini à iure suo cadit.

Locatio emphyteosim de re minoris facta absq̄
decreto, & auctoritate tutoris, aliaque iuris solemn-
itate in alienatione rerum minoris requisita non ua-
let, & est ipso iure nulla.

CONSILIUM CXXIII.

ONCLVDENDVM esse de iure existimo, do-
minū Franciscū de manutentis emphy-
teotā à iure suo cecidisse, & mansionē, de
qua in p̄cessu, ad Rodaldū, & Hieronymū

dominos directos spectare, & p̄tinere: & ad ita cōclu-
dendū plura me moueat, in primis, quia t̄ id, qd nō li-
cet usufructuario in abutēdo re, nec licet ēt emphy-
teotā, cū circa rei abusuū à iure aequiparent, p̄ Bart.

Alex. & alios in l. diuortio. §. si fundū. ff. solu. mat. Sed
t̄ usufructuarius nō pōt formā rei mutare, nec p̄ cōe-
nacula, nec meritoria diuidere, nec dietas trāsforma-
re, cōiungere, uel diuidere nec seruutēs rei p̄ se im-
ponere, q̄a sic re abuti dicere, ut est tex. in l. acqui-
dū. §. sed si adū. & in fin. l. usufructuarius non. la. r.

& la. 2. l. haecenus. in fi. & l. quāuis. ff. de usufruc. ergo
nec emphyteota hāc facere poterit, alioquin re abu-
tēdo est usu ipsius rei priuādus, argu. §. finitur. Inst. de
de usufr. ibi nō utēdo p̄ modū, hoc est, ut bonus pater

familias: sed in casu nō do. Franciscus formā domus
mutauit, ergo &c. ¶ Nec obstat id, qd uoluit Bal. in l.
1. C. de iure emphy. dicēs, q̄ si quis arēā in emphyteo-
sim cōducat, & in ea adificiū fecerit, ob hoc emphy-
teosis nō finit, sed durat, qd secus est i usufructuario,

ut est tex. no. l. l. repeti. §. rei. ff. qb. mod. usufruc. amir-
ratur, quia r̄ndē t̄ hoc cōtingere, qm̄ emphyteota re
utitur ad meliorandū, ut nomē ipsum demonstrat, ut
dicit tex. in l. 1. C. de iure emphy. nā de natura emphy-
teosis est, ut meliorē, & idēō si arēā ad adificiū redu-
xit, emphyteosis nō extinguitur, sed usufructuarius rē
habet simpliciter ad utēdū, & in suis terminis confer-
uādū. d. l. usufructuarius nouū. & usufructus rei muta-
tione extinguitur. d. §. rei. vñ cessante rei emphyteoti-
cā melioratione ex mutatione rei, p̄ quā res deterior
efficiatur, emphyteosis quoq̄ sifr dicē extingui, q̄a
ad meliorādū, & nō ad deteriorādū dat. ¶ Sedo t̄ dñs
Franciscus cū iūro promisit uti re arbitrio boni uiri,
& rē, eiusq̄ partē cōseruare, & iura, & terminos ma-
nutere, nec p̄mittere illa ad aliquē peruenire, nec de-
uastari, & prout in instro emphyteosis continē, qd
iurim est p̄cise, & formaliter obseruandū, alioquin
non obseruans ratione periurij omni iure, & conimo
do, qd ipū vigore illius instri posset acquiri, priuatur.
l. si

24 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

25 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

26 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

27 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

28 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

29 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

30 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

31 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

32 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

33 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

34 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

35 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

36 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

37 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

38 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

39 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

40 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

41 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

42 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

43 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

44 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

45 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

46 Emphyteota, & usufructuarius, & in forma seruari debet, ac num. 13.

1. si quis maior. cum materia. C. de transac. c. querelā. & ibi Bal. & c. ad nostram. l. 2. de iureiur. sed dominus Franciscus re arbitrio boni viri usus non fuit, mutando formā rei, & uastando dietas, ac coenacula, partēque domus ad arcem reducendo, & bona mobilia uel delicta tigna, ferramenta, & huiusmodi alia in usus prius conuertendo, quia usufructuarius, qui re arbitrio boni uiri uti tenetur ad d. §. finitur. & melius in l. 1. & per totū ff. usufr. quēadmo. cau. nō pōt p̄dicta facere, ut in iuribus p̄legatis: ergo dominus Franciscus ratione sui iuramenti, cui cōtrauenisse d̄r, omni iure, & cōmodo rei priuatus dici debet, posito ēt, q̄ regulariter de iure p̄dicta facere potuisset, quod tamen negatur, q̄ qm̄ ex quo p̄missa obseruare, & facere iurauit, debuit iuramentum suum in forma, & specificē obseruare, argumento d. c. querelā. cum ibi not. per Bal. & habetur per Alexan. in pluribus suis cōsilijs, & maxime i cōl. 126. lib. 1. & i cōl. 91. lib. 2. ¶ Nā quamuis conductor, seu emphyteota iure suo nō priuetur, nisi cessando per biennium, uel triennium in solutione canonis in l. 2. C. de iure emphyteo. & in c. potuit. de locato. tñ si is singulis annis soluere iurauerit, cessando per unū annum, priuatus censetur, quia iuramentū debuit seruari, non secundum quod regulariter ēt iure communi emphyteotā concessum, sed p̄cise, & in forma, ut ibi: & facit gl. singularis in l. si pecuniā. ff. de cōdict. ob cau. Bal. in l. 1. C. de sentent. quā pro eo, quod inter Ro. in rub. ff. de arbit. col. 25. & dōct. in l. stipulationes non diuiduntur. ff. de uerb. obliga. Nec obstat, q̄ usufructuarius, emphyteota, & similes non utendo arbitrio boni uiri, prout de iure tenentur, non sunt iure suo priuandi, sed actione legis aquilīe, uel ex stipulari ad damna, & interesse tenentur, ut per totum ff. usufr. quēadmodū caue. & per Ange. Aret. in d. §. finitur. quia & si hoc regulariter sit uerum, tamen habebit locum, quando ipsi re arbitrio boni uiri uti iurassent, & iuramento cōtrauenissent, tunc enim iure suo priuati essent. d. l. si quis maior. cum ibi not. & d. c. querelam. cum similibus supra allegatis. ¶ Tertio principaliter facit, q̄ nā emphyteota non potest alienare, & alienādo iure suo priuari. l. si. C. de iure emphyteo. & d. c. potuit. & seruitutem rei imponere est alienare. l. fin. C. de rebus alien. non alienan. & argumento c. non liceat. 12. q. 2. item rem communem cum alio diuidere est alienare, quia diuisio d̄r uenditio, seu permutatio, ut est tex. in l. 1. C. commu. utriusq; iudi. l. pen. C. de p̄dijis minor. Sed dominus Franciscus rei, seu domui p̄ eū conductā seruitutē imposuit, quia cōuenit, & p̄misit, q̄ Baldassar, seu eius pater de Lettis rigna imponeret, & sup̄ muro dictā domus adificaret, quā seruitutem continere dicuntur, ut ff. de tigno iniunc. & per totum ff. de seruit. urba. p̄d. ergo alienasse, & cōsequenter ius suū amississe d̄r: & hac ratione Rom. in fin. gula. 640. incip. scis, q̄ emphyteota, uoluit q̄ emphyteota seruitutē rei emphyteotice imponere nequeat, quia non pōt alienare. Nec obstat l. 1. §. 1. ff. quib. mo. usus amitt. ubi in fundo uectigali, & superficiario usus fructus constitui potest, q̄ qm̄ debet intelligi, quando fuisset iure constitutus, ut ibi dicit ille tex. & consequenter ab ipso proprietario, uel à superficiario de consensu proprietarij, iuxta d. l. fin. & d. c. potuit. sic enim iure cōstitutus dicitur, alioquin superficialius, uel fundum uectigalem conducent alienare diceretur. d. l. fin. C. de rebus alien. non alien. Non obstat ēt l. 3. C. de seruitu. quia loquitur in p̄adio tributario, 10 ¶ quod irrequisito fisco uendi, & alienari potest, ut ibi per Paulum de Castr. sed p̄adium emphyteotici non potest irrequisito domino alienari, ut supra. 11 ¶ Item ¶ dñs Franciscus irrequisito domino, uicilū,

seu locū communem cum alio extraneo diuisio dicitur alienatio, & similis est uenditio. l. 1. C. commu. utriusq; iudi. ergo à iure extraneo d. l. si. C. de iure emphyteo. ¶ Nec obstat, q̄ dicebant, & ex deductis in processu apparet, culus erat cōis iter domū domini Franciscus illorum de Lettis, & quamuis prohibuit, possit rem p̄cipuam, & propriā alienare, cōm potest alienare, quia emphyteota iure prohibito alienare nō reperitur aliamus prohibita: item quamuis emphyteota sit irrequisito domino alienare, potest tamen Bar. in l. qui Romā. §. duo fratres. ff. de tigno. & in l. si domus. in fi. ibi: q̄ dōct. quā contrariū teneat, & per Bar. Bal. Ang. & in l. cum hi. §. si uni. ff. de transac. & per in titulo de loca. §. nunc uero aliquantulum. And. & alios in d. l. si domus. in fin. & respondet, non tamen dicitur prohibitus, quando uiam suam utilitatem faceret, ut in l. si dotium. ex quibus uideretur dicendum, q̄ Franciscus irrequisitis dominis suis potest locum communem diuidere, & maxime si stat hoc in euidētē rei utilitatem faciā (tenendo, prout uerius est, quod ob huiusmodi factam is à iure suo per p̄dicta conductis proximē facillimē responderet, & in l. 12. q̄ prohibitus alienare dicitur extraneum rem communem alienare, & diuidere, quia dicitur alienatio, ut est tex. clarus, & not. quā in l. penul. C. de p̄dijis minor. l. si pupillus. l. qui neque. in fi. ff. de rebus eorum: immo dicitur prohibitus rem communem alienare, & priam, ut colligitur ex ijs, quā habentur per Alexan. & alios in d. l. si domus. in fin. & in c. tione. in fi. ff. de lega. 1. Secundo dico, q̄ emphyteota, qui unam, & eandem rem possint illam inter se diuidere irrequisito domino, per Barto. & alios supra allegatos, tamen contra conducent rem, quā est cum alio extraneo communis, non poterit eam cum illo extraneo irrequisito domino, quia talis diuisio dicitur. d. l. 1. C. commu. utriusq; iudi. Et dōct. res emphyteotas possē inter se diuidere, quando unam, & eandem rem conducent, inter se uellent diuidere, quia possunt, ut est in d. §. duo fratres. Et ratio est, quia talis diuisio censetur alienatio, neque translatio, argumentum, quā habentur in c. cum apostolica. & ibi ijs, quā sunt à p̄la. & est bonus tex. in l. ubi ibi not. C. de fideicom. At quando emphyteota conduceret à domino, qui eam communem transeo haberet, tunc emphyteota non possit irrequisito domino diuidere, quia talis diuisio esse alienatio, hoc est quādam uenditio, seu tione per supradicta. Et ad propositum optineat, quod habetur in c. 1. de rebus eccle. non alien. quāuis persona eiusdem ecclesie, ut tunc absque solemnitate in alienatione rei ecclesie possint inter se res eiusdem ecclesie permiscere, uidere, ut per Innoc. in c. quēstus. de remissio. & not. per Abb. in d. c. 1. tamen persone eiusdem ecclesiarum absque solemnitate non possunt prohibitionem alienationis, quam canonice tex. clarus in d. c. 1. Ita in casu nostro de p̄dicta emphyteotis eandē rem simul ab eodem domino centibus, ut possint illā inter se diuidere, irrequisito dño, & secus sit in uno emphyteota unam communem cum alio extraneo conducenti supra declaratū est. Præterea quamuis

hentes, tamen inter alias personas, quæ instrumento non interfuerunt, huiusmodi uerba non probant, nec aliquam faciunt fidem, ut declarant Bart. & alij per illum textum in athen. si quis in aliquo. C. de eden. & in l. sciendum. ff. de uerbo. oblig. sed Hieronymus, & Rodaldus instrumento non interfuerunt, ergo &c.

20 Præterea solemnitas extrinseca, qualis est solemnitas decreti, & auctoritatis tutoris, non præsumitur, nec de ea statur relationi, seu uerbis narratiuis illius, quando est talis, quæ à potestate contrahentium non dependeat, uel quæ non possit tempore actus celebrati interuenire, ita Bart. & alij in d. athen. si quis in aliquo. & in d. l. sciendum. & habetur latè per Feli. & alios in c. siue de re iudic. sed solemnitas decreti à potestate aliorum, quam partium dependet, item non potest tempore alienationis, seu actus interuenire, quia debet alienatione præcedere, ut per totum. ff. de rebus cor. & C. de præd. mino. & not. in c. 1. de rebus ecclie. non alien. in 6. ergo de ea non statuitur simplici assertioni, nec uerbis narratiuis instrumenti scripti manu alterius notarij per ea, quæ habentur in d. authent. si quis in aliquo. ¶ Non obstat, quod in decreto dominorum Antianorum data fuit licentia Blasio, & tutori locandi in emphyteosim Laurentio, & D. Francisco, item diuidendi inter se domos locatas, ergo postea D. Franciscus, & Laurentius diuidendo fecerunt secundum licentiam ipsius in decreto datam, quæ respondetur dupliciter, primo quod data fuit licentia diuidendi dictas domos unam ab alia, non autem partem, quæ erat unius domus, assignandi alteri, & alteri domui coniungendi, ut ex uerbis decreti colligitur, & uerba decreti, eiusque forma debent ad unguem, & specificè obseruari l. si pupillo rum. §. si prætor. ff. de reb. cor. Secundo quod quamuis data fuerit potestas locandi, & diuidendi dictas domos unam ab alia, non tamè ob hoc dicitur data licentia, quod hoc potuerit fieri absque alia solemnitate requisita, uidelicet absque auctoritate tutoris, quæ ultra decretum requiritur, alioquin alienatio, & contractus ipso iure non ualere d. l. cum. qui cum similibus supra allegatis, & hoc in se dubium non habet. Sed D. Franciscus, & Laurentius domos inter se absque auctoritate tutoris diuiderunt, item Laurentius mansionem, de qua in processu, absque auctoritate tutoris, & decreto in D. Franciscum transfudit, & D. Franciscus similiter absque auctoritate tutoris, & decreto cum illis de lectis locum cõem diuisit, & seruitutes imposuit domui per eum conductæ, ergo ex his diuisio, & translatio ipso iure nullæ fuerunt. ¶ Nec prædictis obstat, quod immo probatum fuit interuenisse auctoritatem tutoris in assignatione mansionis domino Francisco per Laurentium facta, ac etiã in diuisione facta cum illis de lectis, cum per ipsum tutorem, & Blasium fratrem dictorum de Rodaldis, & per Baldassarem de Lectis testes productos, & examinatos fuerit plenè probatum de licentia tutoris data, & interposita in huiusmodi alienationibus, assignationibus, & diuisionibus, ut in eorum depositionibus habet, quibus plena est fides adhibenda de his, quæ tempore actuum facta fuerunt, arg. tex. cum ibi not. per glo. in l. pen. incip. eos. ff. fin. regun. & quauis de auctoritate, & licentia tutoris in instrumentis non appareat, nec de illis scriptura facta fuerit, tamè fides de eis per testes fieri potest, cum dici queat plus fuisse dictum, & factum, quam fuerit scriptum, ut probatur in c. cum loanes cum ibi not. de fide instrumenti. Quia pro responsione cõsiderandū est, quod ad hoc, ut res minorum, & pupillorum possint alienari, & obligari, pro forma, & solemnitate requiritur auctoritas tutoris, quæ debet in ipso actu, & non ante, nec post actum interuenire, neque sufficerent licentia, aut iussus tutoris, quæ actum præcedere dicuntur, ut in d. l. obligari. §. tutor, & ibi Barto. &

in d. §. neq. & clarè Bar. in l. si autē plures. ff. de aqua pluua arcenda, & in l. si quis mihi bona. §. iustum. ff. de acq. hered. gl. in c. 1. de rebus eccle. non alienā. in 6. & Innoc. in c. cum cōsuetudinis. de consue. Sed do. Franciscus capitulauit nō de auctoritate, sed de licentia tutoris, & ita de licentia testes deposuerunt, ergo & c. & si de auctoritate quoque deposuissent, nihil tamen probarent, cum de licentia dumtaxat fuerit capitulatum, ¶ quoniam testis extra capitula, & de alijs in capitulis non contentis deponēs non probat, & redidit suspectus, per Spec. in tit. de prob. §. 2. uer. 22. & per Alex. in l. 2. col. 1. ff. de iurisd. om. iud. & in l. 1. ff. si cer. pet. & nulli dubium qd aliud est auctoritas, aliud & diuersum est licentia, ut per Bar. in d. l. si autē plures. cū alijs supra allegatis. Præterea huiusmodi testes sūt tales, quibus nulla est fides adhibenda, & qui ad faciendam fidē de iure examinari non potuerunt. Nam sicut Albertus asseruit tutor non pōt de sua auctoritate, seu de licentia à se data esse testis, neque deponere, quia sic esset de proprio factus, & in causa propria testis, ¶ hoc enim, qd tutor dederit licentiam, seu suā interposuerit auctoritatem, dēt per alios, quam per ipsum tutorem probari, ut per totum. ff. de aucto. tuto. puta per instrumentum, uel per testes, arg. l. in exercendis. ff. de fid. instru. Nec Baldassar de Lettis alius testis est idoneus, quia tractatur de eius interesse, & is deponit, ut se releuet, quoniam in casu, quo do. Franciscus succumberet, ipse partē loci, quē occupauit, restitueret teneatur; item signa, quæ super ædibus do. Francisci imposuit, teneretur remouere, & ædificia facta super parietibus dictæ domus tollere, atq; destruerē, ergo testis idoneus esse non dicitur l. omnibus cū gl. & ibi Doct. C. de testis. Blasius quoque alius testis non est idoneus, quia ipse fuit ille, qui dictas domos in emphyteosim do. Francisko, & Laurentio locauit, unde testis quodammodo in causa propria esse diceretur d. l. omnibus. Præterea ¶ uenditor, seu locator de his, quæ tempore contractus facta fuerunt, nō pōt inter ipsos emptores esse testis, sed per alios testes probatio fieri debet, ut uoluit Bar. quicquid dixerit glo. qd communiter teprobatur in d. l. penul. incip. eos. ff. si. regū. ¶ Quinto principaliter uidetur ueluti ē supra tactū fuit, qd d. Franciscus teneatur ad restitutionem mansionis, de qua I processu, & quā Laurentius in sciis, & irrequisitis dominis in eū alienauit, seu trāstulit, p. ut de alienatione, & trāslatione huiusmodi publicū instrumentū apparet, in quo ē non constat illas cū decreto, & auctoritate tutoris factas fuisse, ¶ quoniam ubicūque emphyteota rem, uel eius partē alienat, irrequisito domino, alienatio non tenet in præiudiciū domini, & dominus illā potest uendicare, ut est text. in d. l. si. in si. uer. C. de iure emphy. Nec obstat, qd immo hæc translatio mansionis facta fuerit de licentia tutoris, & cū decreto, quia ex præmissis satis clara responsio colligitur. Nō aduerſatur, qd Laurentius nō fuit ille, qui dictā mansionem in do. Franciscū trāstulit, sed ea in locatione facta do. Francisko cōprehēsa fuit, ut colligitur ex confinibus in instrumentō locationis appositis, & maxime dū in eo dicitur, iuxta uia publicā uocatam la uia di bel carro, ad hoc enim, ut dictus cōfinis uerificetur, necessariū est dicere, qd illa mansio in locatione facta do. Francisko sit cōprehēsa, quia ita solū confinibus dictæ uia publicæ uerificari pōt, arg. l. e de in si. ff. de cōtrah. emp. & p. Bald. in rub. C. eo. tit. Quia huic obiectioni pōt multipliciter responderi, primo, qd expressē contrarium probatur ex instrumento, & contractu, seu conventionē facta inter dictum Laurentiū, & do. Franciscum, qui de nouo contrahendo non p. modū declarationis, sed nouæ obligationis, & cōtractus uoluerunt, qd mansio, quæ aliās ad domū

Laurentij spectabat, ad domū do. Francisci, & in incertis, & nō in certis locus est cōprehēsus. §. 1. ff. de uerb. ob. Secūdo rīdo, qd Francisci diei esse iuxta dictā uia publicā uocatam, seu aditus, p. quē i domū do. Francisci ueniret, qd uiculus cū domo. ¶ Francisci cōfinis cōe est, meū ē saltē respectu partis l. l. etiam si. ff. de leg. 1. & hoc clarē pbatur ex uerbis, in mēti, in quo dī iuxta uia publicā uocatam iure aditus, de quo supra, & sic dictus cōfinis blice dat respectu ad dictū dictū uiculus. ¶ ex alijs in p. cessu deductis, & maxime ex strumētis locationū alijs de dicta domo tractū, in gbus dī iuxta dictā uia uocatam tpe illari locationū māfio p. dicta nō erit d. Francisci, sed Laurentij. Possunt igitur uerba dictā uia aliter uerificari, quā respectu locationis. Adde, qd i instrumentō locationis in finem d. Francisko factæ dī, qd ipse d. Franciscus ante cōfectionē dicti instrumenti, uidelicet S. Michaelis elapso habuit usū, & partē mansionē dictæ domus sibi locatæ, & ramē tū habuit patientiā, & possessionē dictæ mansionis de mēse Aprilis post factū instrumentū dictis, ut apparet ex instrumentō cōpositionis, dīa inter do. Francisci, & Laurentiū factæ. Igo clarē, qd dicta mansio in locatione facta do. sico nō fuit cōprehēsa, nec illa uerba iuxta uocatā bel carro possunt respectu huius mansionis uerificari. Vltimo respōdeo illa uerba iuxta uocatā, & c. uerificari posse respectu mansionis superioris, ut apparet ex instrumentō, quāuis nō possunt uerificari respectu mansionis inferioris, qd nō nū māfio superior, & ad aliū inferior pertinet dicere utrūq; habere domū, seu mansionem publicā, quia ita superior, scilicet inferior pōt uocari uiam publicā, ut est text. in l. pen. ff. de uer. cto. & l. si duo. §. sed si supra uer. planē si in detis cū ibi nō. & sic ex præmissis ad fauorem Hieronymi, & Rodaldi contra dictum doctorem concludendum esse uidetur. Lams Deo.

S V M M A E

- 1 Solutiones canonis, siue pensionis ab emphyteota, p. factæ quando caducitatem remouent, & quando non.
- 2 Conductor, qui certo tempore soluere iuratum, siue canonem moram non purgat.
- 3 Tenuta nulla ex deductis est confirmanda, quando tenentis petitum est.
- 4 Emphyteota ob deteriorationem, & ob non solutionem canonis, siue pensionis, nulla facta probatione p. rioratione, & non solutione, expelli potest, & non p. Caducitas ex non solutione canonis contingens, & deterioracionem proueniens equiparatur, & de uia dīa ellē arguitur.
- 5 Priuatio iuris non admittenda, nisi expresse iure canonico.
- 6 Emphyteota, siue conductor, qui cū iuramento promittitur trioboni uiri, deteriorando efficitur in equas, et expelli potest.
- 7 Caducitas contingens ob pacta non seruata non dicitur p. natura contractus, & in ea extinctio de iure capere potest.
- 8 Emphyteosis ratio finalis qua sit, & quid ea cessante quoque, & inuestitura cessare debeat.
- 9 Emphyteota magis delinquit rem deteriorando, quam non soluendo canonem.
- 10 In negativa se fundans, & contra eum, qui iura p. pro se habet, agens illam probare tenetur.
- 11 Dominus an, & quando deterioracionem, & non p. contra emphyteotam probare debeat, & quando de p. rioratione possit propria auctoritate rem ingreditur, & conductorē turbare, illumque expellere.